

Vzdělávací systém v Africe

Mgr. Martin Maxmilián L. Janda, BLJ.

VZDĚLÁVACÍ SYSTÉM V AFRICE

Mgr. Martin Maxmilián L. Janda, BLJ.

Tribun EU
2015

Odborná konzultace: Doc. M. Váňová, CSc. HTF UK

© Mgr. Martin Maxmilián L. Janda, BLJ., 2015

Cover photography © Tomasz Bidermann, 2015

OBSAH

1 ÚVOD	9
1.1 Ekonomická pomoc.....	10
1.2 Dopravní a komunikační pomoc.....	11
1.3 Vzdělávání v architektuře.....	11
1.4 Vzdělávání v lékařství.....	12
1.5 Všeobecná vzdělávací pomoc	13
2 ROZDĚLENÍ ZEMÍ	15
2.1 Frankofonní země.....	16
2.2 Anglofonní země.....	17
2.3 Nezávislé země	18
3 KOLONIÁLNÍ, POSTKOLONIÁLNÍ A MODERNÍ AFRIKA.....	19
4 SEVERNÍ AFRIKA.....	23
4.1 Alžírská demokratická a lidová republika.....	23
4.2 Ceuta a Melilla.....	25
4.3 Egypt	26
4.4 Libyjská arabská lidová socialistická republika	28
4.5 Maroko.....	30
4.6 Mauritánská islámská republika	31
4.7 Súdán.....	34
4.8 Tuniská republika.....	37
4.9 Západní Sahara	40
5 JIŽNÍ AFRIKA.....	43
5.1 Angola	43
5.2 Botswana.....	45

5.3 Jihoafrická republika.....	48
5.4 Lesotho.....	51
5.5 Madagaskar.....	53
5.6 Malawi.....	54
5.7 Mauricius.....	56
5.8 Mosambik.....	58
5.9 Namibie.....	61
5.10 Réunion.....	64
5.11 Svazijsko.....	65
5.12 Zambie.....	67
5.13 Zimbabwe.....	68
6 STŘEDNÍ AFRIKA	70
6.1 Středoafriická republika.....	70
6.2 Demokratická republika Kongo.....	73
6.3 Čad.....	75
6.4 Kongo.....	79
7 VÝCHODNÍ AFRIKA	81
7.1 Burundi.....	81
7.2 Džibutsko.....	83
7.2.1 Džibutské kočovné národy.....	87
7.3 Eritrea.....	87
7.4 Keňa.....	89
7.5 Komory a Seychely.....	90
7.6 Rwanda.....	90
7.6.1 Vzdělávací systém za první republiky.....	91
7.6.2 Vzdělávací systém za druhé republiky.....	92
7.6.3 Současný vzdělávací systém.....	93
7.7 Somálsko.....	95
7.7.1 Vzdělávací systém v Somálské republice.....	96
7.7.2 Vzdělávací systém v Somalilandu.....	96
7.7.3 Vzdělávací systém v Puntlandu.....	97
7.8 Tanzanie.....	101

7.9 Uganda	102
7.9.1 Vzdělávací systém v jižním sektoru Ugandy.....	104
7.9.2 Vzdělávací systém v severním sektoru Ugandy.....	105
8 ZÁPADNÍ AFRIKA	109
8.1 Benin	109
8.2 Burkina Faso	111
8.3 Gabon	113
8.4 Gambie.....	116
8.5 Ghana.....	122
8.6 Guinea Bissau	125
8.7 Guinea.....	128
8.8 Kamerun.....	130
8.9 Kapverdy	133
8.10 Libérie	136
8.11 Mali.....	139
8.12 Nigér.....	139
8.13 Nigérie.....	143
8.14 Pobřeží slonoviny.....	146
8.15 Rovnicková Guinea	148
8.16 Senegal	149
8.17 Sierra Leone	151
8.18 Svatý Tomáš a Princův ostrov	153
8.19 Togo.....	154
9 ZÁVĚR	156
10 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	160
11 SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	163
12 SUMMARY	165

1 ÚVOD

Afrika je zemí mnohosti, v jejímž nitru nalezneme dosud neprobádané džungle, volně pobíhající divokou zvěř, krásná zákoutí rozsáhlých přírodních parků a magickou přírodu. Bohužel to však nejsou jen krásy přírodních zdrojů, kterými Afrika nepochybně oplývá, ale setkáváme se na mnoha místech Afriky také s chudobou, hladem, nemocemi a s různými druhy nepochopitelných válečných konfliktů, přikořeněných lidskou kriminalitou a bezprávím, které je neustále pácháno na nevinném obyvatelstvu.

Afrika jako taková je obrovským kontinentem, ve kterém nalezneme téměř vše. V Africe nalezneme i místa, kde někteří prostí občané nastavují svou pohublou ruku a prosí o pomoc – ne však vědomě. Lidé zde žijící se snaží přijmout svůj osud a žít v podmínkách, kde se narodili. V mnoha zemích totiž vládne i v současnosti špatný režim, který se snaží svůj vlastní lid zotročit anebo úplně vymazat z povrchu zemského (například Súdán, Somálsko). V jiných částech Afriky se zase žije tak, jako se kdysi žilo v pravěku či ve středověku. V Africe nalezneme mrakodrapové čtvrti, rodinné domy, ale i provizorní ubytování v hliněných domech anebo pod skalními převisy. Veškeré žití na tomto kontinentu je závislé na politických činitelích, duchovních, přírodě a místě, kde se stát nachází. Ačkoliv je každá část Afriky pod vládou svého politického anebo náboženského představeného, tak i přesto v Africe působí hodně zahraniční agentury, a to jak v dobrém, tak i ve špatném slova smyslu. Někteří političtí vůdci se snaží zvelebovat svou zemi a pomáhat místním kmenům

v rozvoji jejich kultury a jiní se snaží ze svého obyvatelstva udělat absolutní otroky.

Hlavní program zahraničních agentur, které v Africe mají možnost nějakým způsobem pracovat, je rozdělen na několik základních bodů pomoci. Všechny těchto pět bodů je vzájemně propojeno a vzdáleně připomíná český RVP (Rámcový vzdělávací systém) program.

- ekonomická pomoc
- dopravní a komunikační pomoc
- všeobecná vzdělávací pomoc
- vzdělávání v architektuře
- vzdělávání v lékařství

Afriku jako kontinent dělíme na západní, východní, jižní, severní a na střední. Každá země, která se v Africe nachází má své kulturní, sociální a politické specifikum, na které se v této práci zaměřím.

1.1 Ekonomická pomoc

Ekonomická pomoc anebo také vzdělávání v ekonomice je jistým druhem pomoci, který je výhradně zaměřen na obchodníky a ekonomy dané africké země. Ekonomové z Evropy a Ameriky se snaží původní obyvatelstvo z Afriky učit skutečnou cenu zboží a také to, jak se pohybují peníze na světových finančních žebříčcích a jak nejlépe obchodovat, aby neprodávali pod cenou zboží. Tento druh pomoci je nezbytný například v zemích, které se z větší části skládají z kmenových vládců či z kmene Křováků, kteří prodávají své komodity pod cenou, a tím se jejich území stále nachází v chudobě.

1.2 Dopravní a komunikační pomoc

Dopravní a komunikační pomoc je jakýsi druh pomoci, který má své největší fondy v USA. Američtí inženýři se snaží, aby se i ty nejmenší vesničky za každou cenu propojily se světem. Proto v některých zemích přispívají na obnovu či výstavbu pozemních komunikací anebo prostým lidem rozdávají starší bicykly, na kterých se mohou děti či dospělí snáze dopravovat do škol anebo do zaměstnání.

1.3 Vzdělávání v architektuře

Vzdělávání v architektuře a ve stavebnictví je stejně jako vzdělávání v lékařství a samotná vzdělávací pomoc velice významným projektem, který vzniknul před čtyřmi lety na rakouské Univerzitě ve Vídni, a to díky několika studentům posledního ročníku, kteří se dohodli o společné pomoci znevýhodněným lidem v Africe.¹

Samotný projekt si klade za cíl postavit malé domky pro znevýhodněné občany žijící v Africe z nejméně finančně náročného materiálu, seznámit místní obyvatele s architekturou své země a naučit je využívat přírodní zdroje.

Z počátku však byl asi největší problém naučit místní obyvatele pracovat se dřevem a naučit je stavět jednoduché domy. Do té doby než byl v Africe zavedený tento projekt, tak zde postávaly domy uplácené z hlíny anebo ze svázaných plechů, které byly z jiné stavby či rozbitých starých vozidel. Díky tomuto projektu se podařilo rakouským studentům za poslední čtyři roky postavit ubytování pro téměř 20 000 obyvatel Afriky.

¹ Staženo 2. 4. 2009 Katolická teologická fakulta Vídeň
<http://www.univie.ac.at/>

1.4 Vzdělávání v lékařství

Samotné vzdělávání v lékařství patří mezi nejdůležitější složky vzdělávacích projektů v Africe. Vzdělávání v lékařství zajišťuje ještě několik dalších podprojektů, které se následně specializují na své dané odvětví: správná výživa, pohlavní zralost a ochrana proti pohlavně přenosným chorobám, primární ochrana zdraví a vzdělávání v nároku na sociální dávku anebo pomoc charitativních pracovníků.

V minulém roce 2009 se na území Afriky nacházelo 15 mobilních týmů, které putovaly z místa na místo a místní obyvatele vyučovaly ve výše uvedených problémech anebo je podrobovaly nepravidelným lékařským prohlídkám. Mezi zdravotním personálem těchto malých mobilních nemocnic nalezneme také české zdravotníky, kteří patří pod mezinárodní organizaci „Lékaři bez hranic“.² Tato organizace je u nás v České republice známá nejvíce mezi studenty medicíny anebo také mezi pedagogy, kteří se pod podobným názvem („Učitelé bez hranic“) vydávají do afrických zemí, aby zde mohli určitou dobu vyučovat místní obyvatele. Obě tyto organizace jsou humanitárního zaměření, tudíž neplacené, a proto si musí lékaři i pedagogové dobře rozmyslet, zda se tomuto účelu obětují.

Každý tým mobilní nemocnice navštíví celkem tři školy týdně a vyšetří kolem 7500 obyvatel z daného místa, kde zrovna působí. Cílem návštěv lékařů není jen rutinní vyšetření a vzdělávání v oblastech nejvyšších problémů, ale je jím také rozdávání a seznámení s ochrannými pomůckami, které nám současnost nabízí.

Nejvíce se však v některých částech Afriky preferuje výuka k ochraně proti pohlavně přenosným chorobám a výuka k po-

² Staženo 6. 7. 2009 <http://lekari-bez-hranic.cz/>

hlavní zralosti.³ Tato výuka se nejvíce používá v zemích, kde se stále ještě dodržují kmenové rituály, svatby mezi příbuznými, nezletilými dětmi a v místech, kde je nejvíce patrná dětská prostituce a dětská vojáci. Podle mezinárodní lékařské organizace zdravotní personál z různých zemí pod záštitou projektu „Lékaři bez hranic“ poučuje místní lidi o rizicích a psychických dopadech na děti, o pohlavně přenosných chorobách, mladým chlapcům rozdávají prezervativy a dívky se snaží seznámit s tělesnou čistotou a antikoncepčními prostředky anebo v lepším případě s duchovní zdrženlivostí.⁴

V místech, kde je určitý problém nejrozšířenější a preventivní pomoc je nedostačující se žádá místní vláda a mezinárodní organizace o větší podporu.⁵ Například o založení místní péče pro obyvatele: v první řadě se žádá o pomoc státu a mezinárodních organizací, ale téměř vždy je jakýkoliv problém vyřešen díky malým úplatkům a ústupkům z řad lékařů. Pokud však je odpověď na žádost negativní, tak je proškolen místní šaman anebo místní učitel.

1.5 Všeobecná vzdělávací pomoc

Všeobecnou vzdělávací pomocí se myslí vzdělávání ve všech možných činnostech, které se nedají nijak jinak rozdělit. Toto vzdělávání probíhá v různých částech Afriky a za pomoci různých misionářských organizací. Misionáři, lékaři, sociální pracovníci a mírové jednotky se snaží zajišťovat místním lidem bezpečí a stravu. Bohužel však v mnoha oblastech Afriky je korupce

³ Filmový dokument Palace Picture a UNICEF, *Neviditelné děti (All the invisible children)*, 2005.

⁴ Staženo 6. 7. 2009 <http://lekari-bez-hranic.cz/>

⁵ Osobní konzultace s prof. Petrem H. Vernerem z ČZU v Praze, dne 5. 5. 2009

neodmyslitelně spjatá s krajinou, a tak se zde všechny pomocné složky setkávají s velice prohnílym systémem, a tím i často narážejí na bezvýhodné situace.

Snad největší problémy se nacházejí v zemích jako je Somálsko, Súdán, Kongo a Senegal. V těchto jmenovaných zemích existuje zvláštní politický systém, který si klade za cíl likvidovat své vlastní lidi a nechávat je napospas vnějšímu světu.

2 ROZDĚLENÍ ZEMÍ

Afrika je druhým největším kontinentem po Asii s rozlohou 30 milionů km² a s 53 státy, s 240 druhy jazyků a 258 miliony lidí. Africký kontinent tvoří pouště (Sahara, Kalahary), polopouště, savany a deštné pralesy. Obyvatelé afrického kontinentu vyznávají ze 40% křesťanství, ze 40% islám, z 19% kmenová náboženství a z 1% judaismus.⁶

Dějiny afrického kontinentu začínají už před 3 000 000 let v době, kdy se v Africe objevuje prvním nám známý člověk Australopithecus. Poté se stala Afrika domovem starověkých civilizací. Po území severní Afriky se pohybovaly i biblické postavy jako Mojžíš, Josef, Marie a Ježíš. V 6. století severní Afriku navštívil i muslimský prorok Muhammed. Afrika se stala centrem dějepisců, přírodovědců, zeměpisců a cestovatelů. Stala se však i neustálým centrem válek, nepokojů, politických převratů a teroristických útoků.

Afrika se však nedělí jen podle náboženských směrů a etnika, ale má i své specifické rozdělení. Dělí se na frankofonní, anglofonní země a na země s jinými jazykovými klíči a kulturou – nezávislé. Některé země se dále řadí do různých společenství (Východoafrické společenství⁷, Liga arabských států apod.),

⁶ J. Záhořík, *Etnologie Afriky*, Filozofická fakulta Západočeské univerzity v Plzni 2006.

⁷ Východoafrické společenství (EAC – The East African Community) sdružuje pod svůj název tři anglofonní země (Keňa, Uganda, Tanzanie) a dvě frankofonní země (Burundi a Rwanda). Východoafrická federace EAC je mezivládní organizací, která se snaží podporovat eko-

kteřé společně pracují na zlepšení ekonomické, náboženské, sociální anebo vzdělávací situace.⁸

2.1 Frankofonní země

Frankofonní země neboli frankofonie označuje celek zemí, které užívají jako prostředek dorozumění francouzštinu. Frankofonie pod svým názvem sdružuje mnoho zemí po celém světě, ale mezi africké země patří: Benin, Burkina – Faso, Burundi, Kamerun, Kapverdy, Komory, Kongo, Demokratická republika Kongo, Pobřeží slonoviny, Džibutsko, Egypt, Gabon, Guinea, Guinea – Bissau, Rovňíková Guinea, Madagaskar, Mali, Maroko, Mauricius, Mauritánie, Níger, Středoafriká republika, Rwanda, Svätý Tomáš a Princův ostrov, Senegal, Seychely, Čad, Togo a Tunisko.

Součástí těchto afrických zemí je už výše zmíněná francouzština. Francouzský jazyk však není u některých zemí oficiálním jazykem, ale je také součástí kultury, která zde kolonizovala zemi.

Frankofonní země jsou sdruženy pod „*Mezinárodní organizaci frankofonie*“.⁹ Mezinárodní organizace frankofonie pod sebe řadí země z politického a ekonomického hlediska. Tato organizace pracuje také na sociálních a vzdělávacích projektech ve výše zmíněných zemích.

Historie frankofonních zemí pochází už z roku 1871. Termín frankofonních zemí se začal používat až po roce 1945, těsně po

nomické, sociální, vzdělávací, politické cíle každé členské země. Snaží se bojovat proti nepokojům, politickým převratům, občanským válkám, bídě, nemocem a hladomoru. EAC spolupracuje s organizacemi jako je OSN, UNICEF, Červený kříž, CHARITA a další. Cílem organizace EAC je vybudovat stabilní hranice, dodržovat cla a víza.

⁸ Staženo 29. 3. 2010 <http://www.eac.int/>

⁹ Staženo 29. 3. 2010 <http://www.francophonie.org/>

ukončení druhé světové války.¹⁰ Termín „*frankofonní uvědomělosti*“ vznikla z důvodu celosvětového vlivu anglo-americké kultury, která se výrazně rozmohla ke konci druhé světové války. Právě v této době se rozmohla iniciativa o zachování frankofonní kultury a vznikla frankofonní uvědomělost.

Tento termín chrání kulturu zemí, kde se hovoří anebo dříve hovořilo francouzsky. Ochraňuje také rozvoj francouzského jazyka. Frankofonní uvědomělost tvoří svou rozmanitostí a vlivem jedinečnou celosvětovou snahu několika milionů lidí a mnoha kultur s nejrůznějšími aspekty.¹¹

2.2 Anglofonní země

Anglofonie je označením pro celek zemí, které používají jako prostředek k dorozumění angličtinu. Do termínu anglofonie se také řadí země se společnou anglo-americkou kulturou. Anglofonní země pod svůj název sdružují africké země jako Botswana, Jihoafrická republika, Lesotho, Malawi, Svazijsko, Zambie, Zimbabwe, Egypt, Súdán, Keňa, Somálskou, Tanzanie, Uganda, Gambie, Ghana, Libérie, Nigérie, Sierra Leone.¹²

Součástí těchto zemí je už výše zmíněná angličtina a také americko-anglická kultura. Jak už jsem dříve uvedl, tak angličtina nemusí být součástí zemí, které patří mezi anglofonní. Pod název anglofonní se řadí země, jež dříve kolonizovali Angličané a Američané.

Sdružení anglofonních zemí začalo vznikat počátkem 19. století a sdružovalo pod sebe země s ekonomickým hlediskem. Iniciátorem tohoto označení se stala britská královská rodina, která

¹⁰ Staženo 29. 3. 2010 <http://www.francophonie.org/>

¹¹ Staženo 29. 3. 2010 <http://www.alliancefrancaise.cz/>

¹² Ch. Oduaran, *Widening access to University Education in Anglophone Africa: Problems and Prospects*, University of Botswana 2005.

si dříve kladla za svůj princip ekonomickou stránku země. Později během začátku první světové války se k anglofonním hlediskům připojila i politika, která měla velký vliv na bývalé kolonie v Africe.¹³ Účast několika afrických národů na světových válkách přinesla do Afriky snahu o nezávislost. Většina afrického obyvatelstva už nechtěla být součástí mocných států, a proto raději vyhlásili svou nezávislost.

Cílem dnešní anglofonie je zachovat vývoj kultury a jazyka v určitých oblastech Afriky.

2.3 Nezávislé země

Africké země jako Eritrea a Etiopie patří mezi nezávislé země, které nejsou součástí žádného frankofonního a anglofonního svazku, ale mají svou kulturu, jež nikdy nebyla narušena cizím státem anebo politickými názory jiné kultury. Částečně se k těmto zemím řadí i Namibie, která byla určitý čas závislá na pomoci OSN, ale od roku 1990 patří mezi nezávislé země a její kultura nebyla žádnou jinou civilizací ovlivněna.

Součástí těchto zemí je to, že si i v době kolonizace zachovaly svou kulturu, jazyk, ekonomiku a náboženství. Angličtina, francouzština, němčina anebo arabština jsou v těchto zemích považovány za druhořadé jazyky. Tyto jazyky nenarušují kulturu ani náboženství v zemi, a proto zde jen existují jako dorozumívací celek pro úředníky a obchodníky.

¹³ World Agroforestry Centre, *Anglophone Africa – Gross sectoral policy Planning in Forestry*, WAC Nairobi Kenya 2005.

3 KOLONIÁLNÍ, POSTKOLONIÁLNÍ A MODERNÍ AFRIKA

Koloniální období přineslo do Afriky pro některé etnické skupiny destabilizační efekt, který se odráží i v dnešní politice. Díky kolonistům z Evropy a Arabského poloostrova se změnila hranice starověkých říší. Území místních kmenů, které bylo označeno z větší části mohylou, řekou anebo silným skalnatým masivem se najednou změnilo. Evropští a arabští kolonisté změnili hranice afrických kmenů a kompletně narušili jejich vývoj. Některé kmeny následkem kolonizace vymřely a jiné se musely asimilovat.¹⁴ Africké země se rozdělily mezi evropské a arabské státy. Se vznikem koloniálních států do Afriky začala pronikat evropská a arabská kultura, jazyk a politika. Kmeny, které před koloniálním obdobím obchodovaly v Africe, byly najednou nuceny překračovat hranice, které existovaly jen na evropských mapách. V některých zemích to byl velký problém. Například nově vytvořené státy pod arabskou nadvládou odmítaly nelegální překračování svých hranic. Koloniální období však nepřineslo jen problémy místních etnických skupin, ale kolonisté zavedli v novém světě školy, nemocnice, zákony, pomohli lidem v obchodu a vytvořili pracovní místa pro původní obyvatelstvo.¹⁵ Nejtěžší období přišlo až v postkoloniální době.

¹⁴ T. Folola, *Volume 3: Colonial Africa 1885 – 1939*, Karolina Academic Press, Carolina 2001.

¹⁵ T. Folola, *Volume 3: Colonial Africa 1885 – 1939*, Karolina Academic Press, Carolina 2001.

V postkoloniálním období se Afrika setkala s asi nejhoršími situacemi, které mohly přijít. Postkoloniální období označuje dobu, kdy si země začaly získávat svou nezávislost, to znamená 1955 – 1965. Po získání nezávislosti se ve svobodných afrických zemích začala objevovat silná nestabilita, korupce, násilí, dětská prostituce a těžká práce, diskriminace původního obyvatelstva a náboženské problémy. V Africe se našlo jen několik národů, které byly schopny vytvořit demokratickou vládu namísto brutálních občanských válek a vojenských diktatur.¹⁶ Většina vojenských převratů, občanských válek a revolucí proběhla z důvodu korupce a diskriminace, která se začala v zemích vyskytovat. Mnoho postkoloniálních vůdců, kteří se chopili vlády a vytvořili diktátorské státy, bylo negramotných.¹⁷ Většina z těchto vůdců nedokončila ani primární stupeň vzdělávání, měli jen vojenskou výchovu, a proto ve své zemi vytvořili diktaturu. V 70. a 80. letech byla situace v Africe nesnesitelná a vojenská síla byla považována za jediný

způsob, jak udržet v některých afrických zemích stabilní vládu a pořádek.¹⁸ Vojenské statistiky Cizinecké Legie uvádějí, že od 60. do 80. let minulého století proběhlo v Africe 70 pučů, 13 vražd politických představitelů a dokonce i holocaust, v kterém zemřelo na 6 000 000 lidí.¹⁹ S příchodem moderního období do Afriky nezmizely žádné problémy, které sužovaly africké země v postkoloniálním období. Nezmizely úplně, ale částečně se situace v některých zemích vyřešila.

¹⁶ E. M. Ewane, *The Search for Cultur Identites in Post -colonial Africa*, Lantern Toner Publications, New York 2001.

¹⁷ E. M. Ewane, *The Search for Cultur Identites in Post- colonial Africa*, Lantern Toner Publications, New York 2001.

¹⁸ E. M. Ewane, *The Search for Cultur Identites in Post -colonial Africa*, Lantern Toner Publications, New York 2001.

¹⁹ Staženo 5. 4. 2010 <http://www.legion-recrute.com/cz/>

V dnešní moderní Africe se setkáme také s řadou problémů, jako v postkoloniální době. Tyto problémy nejsou však tak velké a stejné jako v postkoloniálním období. Jedním asi největším problémem v současné moderní Africe je to, že v posledních letech západní státy omezují pomoc africkým státům, ve kterých se vyskytuje nesamostatnost.²⁰ Západní státy omezují svou pomoc hlavně kvůli ne hospodárnosti některých zemí a zneužívání podpory, která jim je poskytována na politické a vojenské cíle. Negativním důsledkem pozastavení podpory je podepsání smluv o pomoci s východními civilizacemi. Například Čína, Rusko, Pákistán, Indie a Írán stále více podporují africké země, aby si zajistily stálý přísun zlata, ropy a diamantů.²¹

²⁰ R. Wilson, *Modern Africa*, Heinemann-Raintree 2009.

²¹ R. Wilson, *Modern Africa*, Heinemann-Raintree 2009.

4 SEVERNÍ AFRIKA

Do zemí severní Afriky zařazujeme země jako Alžír, Ceuta, Egypt, Libye, Maroko, Mauretánie, Melilla, Súdán, Tunis a Západní Saharu. Občas se k těmto státům přiřazují státy ze západního regionu, jako jsou Azory a Kanárské ostrovy.

Plešinger ve své knize uvádí, že se obyvatelé ve výše uvedených zemích rozdělují do tří skupin, a to na Nilotiky (obyvatelé žijící v zemích, kde protéká řeka Nil), Tuaregy (obyvatelé saharské oblasti) a na Berbery (obyvatelé žijící většinou v oblasti Maghreb²²).²³

Tato část Afriky může být považována částečně za stabilní. Nejspíše je to tím, že země byla kdysi pod evropskou správou, a tak se v severní Africe částečně zachovala i evropská kultura.

4.1 Alžírská demokratická a lidová republika

Alžír patří mezi země, které leží na severu Afriky a dělí se na 48 provincií. Samotné toto rozdělení pochází ještě z dob, kdy Alžír patřil pod Francii. V 50. letech minulého století se francouzští obyvatelé na nátlak původního vzbouřeného obyvatelstva museli vystěhovat. Petr Macdonald ve své knize uvádí, že s civilisty byla vyhnána i místní posádka Cizinecké Legie, která zde měla velký význam pro místní lidi a zaručovala jim jakousi

²² Arabsky *المغرب العربي* (je to oblast nacházející se na severním výběžku Alžírsko, Tunisko apod.)

²³ Plešinger V., *Knihy Konga*, Jota 2007, str. 126.

sociální jistotu v práci a základním vzdělávání.²⁴ Toto vyhnání mělo za následek velké problémy v sociálním a zdravotním systému. Francie se tímto aktem vzdala kompletně jakéhokoliv smíření s místními představiteli a zavrhlá jakoukoliv spolupráci. Alžír se od té doby protloukal složitým systémem, po odchodu francouzských kolonistů se vše kompletně zhroutilo: vzdělávání spadlo z 98% na 65% z celkového průměru.²⁵ O Alžír se začala zajímat muslimská fronta spásy, která využila nestabilitu politického systému a v roce 1991 zde vyhlásila vojenský převrat. V době nadvlády muslimů vzdělanost v Alžírsku poklesla na slabých 46%. Důvodem bylo vyhlášení muslimského práva a zákazu vzdělávat ženy. Samotná nadvláda muslimů však moc dlouho netrvala, neboť byla místním nesouhlasícím obyvatelstvem přemožena a definitivně zrušena. Částečná stabilita země byla obnovena teprve až nedávno, a to v roce 1994 za vlády prezidenta L. Ziruála, který kompletně obnovil celý systém zdravotnictví a školství v Alžírsku.

Současné vzdělávání je v Alžírsku zcela zdarma a povinné pro všechny Alžírany do věku 16 let. Vzdělávací systém je v Alžírsku rozdělen na pre-primární od 5 do 7 let, primární od 7 do 11 let, sekundární od 11 do 20 let a na terciární od 20 do 28 let.

Sekundární (střední) vzdělávání v Alžírsku začíná pro děti zhruba ve věku 12 let a je rozděleno na tři studijní celky – praktickou výuku, teoretickou výuku a na gymnaziální výuku. V prvních dvou letech studia, zhruba od 11, popř. 12 let se studenti učí spíše praktickým dovednostem. Teprve až ve 14 letech se začínají studenti alžírských sekundárních škol soustředit na teoretické znalosti. Ti, jenž chtějí své studium ukončit ve svých 16-ti letech už dále nemusí ve vzdělávání pokračovat a škola jim vystaví diplom o absolvování středního vzdělání.

²⁴ Macdonald P., *Cizinecká Legie*, Naše vojsko 1994.

²⁵ Staženo 6. 7. 2009 <http://www.ifp.cz>